

הרצאה מקום שנעשו בו ניסים לישראל. כגון הכ דקתי לקמן
מנצרות הים והירדן ונחלי ארזין כו' ויקין חוטות
ורעמים. מפרש בגמרא: מלא עולם. לפי שאלו נראין או בשמיים
ולמרחוק: בדרך עושר בראשית. ובגמרא (ד' יט.) פריך אטו הכן
לדלויל לאו מפני בראשית ימיה: ותרצה איהו.

הרואה *מקום שנעשו בו נסים לישראל
אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו
במקום הזה מקום שנעקרה ממנו עכו"ם אומר
ברוך שעקר עכו"ם מארצנו על הויוקן ועל
הזוועות ועל הרעמים *ועל הנהרות ועל
הברקים אומר ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם
על הנהרים ועל הגבעות ועל הימים ועל
הנהרות ועל המדברות אומר ברוך עושה
*בראשית רבי יהודה אומר ה'רואה את הים
הגדול אומר ברוך שעשה את הים הגדול
יבזמן שראהו לפרקים על הגשמים *ועל
בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב

הַרְוֹתָהּ וכו' אומר ברוך ששעה נסים לאבותינו וכו'. פירש רבי' שמעיה לכל הני ברכות לריכות להזכרת שם ומלכות ברוך אלה ה' אלהינו מלך העולם וכן כבה רביוו שממון מקונו כי הרי" היה רגיל לברך על הכתרים ברוך אלה ה' אלהינו מלך העולם שבהו וגבורתו מלא עולם וכן פירש' ומייתיה ירושלמי דפירקין רבי זעירא כו' כל ברכה שאין בה וכו' וגרסה לרבינו דדוקא לרואה משמשים יום לנשים יום דרומי לרואה ה' הגדול לנשים דלומר דלומר ירושלמי דפרקים היינו שלשים יום :

שַׁעֲקָר עב"ם מארלנו. בירושלמי
 מהני כשנעקרה עב"ם
 מכל ארץ ישראל :
על הגהדות . לאו על כל גהדות
 חיירי אלא ארבע גהדות
 דבחיבי בקרא כמו דוקל ופרה :
 אבני

לעל *בשורות רעות ואמר ברוך דיון האמת בנה בית חדש *קנה כלים חדשים ואמר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה מברך על הרעה מעין יל המזבח ועל המזבח מעין על הרעה *והצועק לשעבר דרי זו תפלת שוא היתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון שתלד אשתי ובר דרי זו תפלת שוא היתה בא בדרך ושמע קול צוהה בעיר ואמר יהי רצון שלא *תהא בתוך ביתי דרי זו תפלת שוא הנכנס לברך מתפלל שתיים אחת בכניסתו ואחת ביציאתו בן עזאי ואמר 'ארבע שתיים בכניסתו ושתיים ביציאתו נותן הודאה על שעבר יצועק על העתיד *חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה שנאמר °ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו' בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך ובכל מאדך בכל ממוןך ד"א בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו *וקל אדם את ראשו כנגד שער המורה שהוא מבין כנגד בית קדשי הקדשים *ולא יכנס להר הבית במקלו ובמגעלו ובפגנתו ובאבק שעל גליו ולא יעשנו קפנהדיא ורקיקה מקל וחומר כל חותמי ברבות שבמקדש היו אומרים *עד העולם משקלגלו *הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהו אומרים מן העולם ועד העולם ותתמינו שיהא אדם *שואל אם שלום חברו

לפרקים . מפרש בזמרה (סע"צ)
 ולפי שהוא חשוב וגדול מכל קבע היה
 רבי יהודה ברכה לעלמו : **מדרך**
 ועל הרעם מתיין על הטובה : **דיין**
 האמת ועל הטובה מתיין על הרעה .
 הטוב והמטיב ובגמרה מפרש הדין
 דמי : **הנכנס לדרך** . המהלך בדרך
 ודרך לעבור כך , וכן מתיישב
 מושלים רעים ומחשבים עלילות :
אחרי צרכיו . מתפלל כי יוכל לעלות :
ביתאבטו . מתפלל שלא לעלות
אחרי צרכו . כדמפרש גותן הודאה על
 טעבר ולעקב על העתיד ממלוא ד'

הדמיון בזה: "חייב אדם לזכור
על הפרעו" – מפרש במורה: "א"
כל מאדך. מדות מדורות לך בין
מדה טובה בין מדה פורענית: לא
תל ראשו. לא ינהג קלות ראש:
נגד שער מורמי. חוץ להר הבית
בשר בצומה הנמוסה אחר לרגלי
הבית במורה לפי סכל השמיים
מכונים זה כנגד זה שער מורה שער
מורה נשים ושער מורה ישראל ופתח

הַמִּלּוֹחַ וְהַיֵּיכָל וְכִית קָדְשִׁי הַקְּדוֹשִׁים
 יָמִי מִקְדָּשׁ רִאשׁוֹן כְּשֶׁהָיָה חֲמֵה
 מִקְדָּשִׁי : כְּפֻזְדָּו . חֲדָר הַלֵּל
 וְהַתֵּיבָן בּו מִשְׁוֹת : מִקְוֶה . בְּמִזְבֵּחַ
 וְהַפֶּתַח לַיָּם : כָּל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל
 וּבְמִקְדָּשׁ הָיוּ לְאוֹמְרֵים עַד הַעוֹלָם .
 מִמִּסְכַּת הַעֲנִיּוֹת (פ"ב דף טז:) לְאוֹרֵינִי
 יוֹן עֲוֹןִי אֲמֵן בְּמִקְדָּשׁ הַמִּזְבֵּחַ לְאוֹמֵר
 שִׁבְחוּ כָל בְּרִכָּה בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵי
 מִי אֲנִי אֲנִי הַעוֹלָם וְעַד הַעוֹלָם בְּרוּךְ
 מִי אֲנִי אֲנִי הַעוֹלָם וְעַד הַעוֹלָם (פ"ב דף טז:)

ואומרים בדרך שם כבוד מלכותו
שולם ועד ויפגשו לה מקרא דתפלה
עזרה וסיועו ואשמעין הכה
במקדש רבבון לא היו אומרים אלא
ברוך ה' אלהי ישראל עד מן העולם:
והאמרו חזקו **סלודקים**. והאמרו חזקו
עזרה **ססקינו**. עזרה וסיועו
ויסיועו אומרים מן העולם ועד העולם
ומוד שני עולמות יש להוריא מלכ
לסלודקים הסופרים בתחית המות:
ויבא אדם שואל לשלום חבירו בשם.
שמו של הקב"ה ולא אמרין מולל
ואל בלבדו של מקום בשביל כבוד
בשריות הלה"ש שם שמים עמו ולמדו
ובענו במהר ה' עמך גדולתך
אמר לנשמן ה' עמך גבור הולל
אומר אל כבוד כי וקנד אמך. למוד

דברי וקני אומותא לעשות מה שרית שר
עשו הם ובגמ' מפרש מלי ואומר : יחוש
על אומותא פה לעשות לה' ספר חורק.
עמים שמכילים דברי תורה כדי
לעשות לה' חק זה המתכין לשלול
שקום חברו זה רמזו על מקום שאל
על מלכות ודרדסה מותה להפך תורה
לעשות דבר הגורא חסור : ה' :

[illegible]

גלגל דמברסיון אטום אל"י יוחנן דאמיר קרא ויחאמיר יתרו ברוך ה' אשר העיל חתכם וגו' בעצמיינאל. הם מדינה בדרומו של כרת: צפון-מזרח: ערבות. שם מקום: ופלא למי. אמר למי: צרסקא. בשוק: גמלא פריאל. גמל משוגע ששקיו רעים: אפסקא לים אפסקא. פלא חומת בית שדיה סמוך לו. ונכנס למוך הבית מפני הגמל: מעצבות הים. מקום שבערו ישראל בים סוף: ומעצבות סירדן. ביתו

א א מו' סו' מלכות
ב ב מו' סו' מלכות
ג ג מו' סו' מלכות
ד ד מו' סו' מלכות
ה ה מו' סו' מלכות
ו ו מו' סו' מלכות
ז ז מו' סו' מלכות
ח ח מו' סו' מלכות
ט ט מו' סו' מלכות
י י מו' סו' מלכות
כ כ מו' סו' מלכות
ל ל מו' סו' מלכות
מ מ מו' סו' מלכות
נ נ מו' סו' מלכות
ס ס מו' סו' מלכות
ע ע מו' סו' מלכות
פ פ מו' סו' מלכות
צ צ מו' סו' מלכות
ק ק מו' סו' מלכות
ר ר מו' סו' מלכות
ש ש מו' סו' מלכות
ת ת מו' סו' מלכות

[ע"י תוספות לקמן נע.
ד"ב ע"ל]

ד' ו' ח' מו"י שם הלכה כב
כס בו שמג שם עוש"ע
לור"ח סי' רל סעיף ה'
ו' ה' מו"י פ"ז מהל' בית
הנדרים הלכה ב' סמג
עשין קסד ;
ז' א' עוש"ע לור"ח סי'
רית סעיף ה' :

[עי' תוס' סוכה מז. ד"ה
העושה וכו' מ"ש שם
רב שרירא גאון]

ח' י מו' פ"י מהלכות
 דרכות הלכה ט סנה
 עשין כו טו"ע שם
 סעיף 3 :
 מ כ מו' שם טו"ע שם
 סעיף 7 :
 9 ל שם סעיף 6 :

1

כל"י וכל"י וכמשה
שכמשהות הג' המינין

[מכות כג:]

מסלי כג

הַיְּהוּדִים

(ה) גש' חתו חמורתי
עשו להו בנחלי

ה'רמ"ח ע"ה :

הנהגות חגרי"א
[א] נמ' לניכא דיתיד

ח'סו , ג"ב וזרים
וצר צרים , גירסת
הנאונים והצ"ח :

1. **Introduction**